

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Néhány szó a ritkitásról.

(Folytatás és vége.)

Az elnyomott törzsek ismét feloszlanak:

a) még életképes koronájú;

b) teljesen elárnyalt kiszáradt koronájú fákra.

Ezek szerint a gyenge vigályításnál az 5-ik, a mérsékeltnél a 4-ik, végre a teljes vigályításnál a 4—5 osztályban megjelölt törzsek lesznek kivágandók.

A gyenge vigályítás eredménye sem az állab növedéke, sem pedig a hozam szempontjából nem jöhet számításba.

A mérsékelt vigályítás akkor lesz alkalmazva, midőn sűrű zárlat által sugár, magas,

alsó ág nélküli törzseket akarunk nevelni olyan talajon, melynél a talaj takarójának vagy termőrétegnek fenntartása csakis folytonos zárlat fenntartása folytán lesz eszközölve; különben a tapasztalat szerint az újabb időkben csakis a teljes vigályítás van használatban, úgy azonban, hogy a koronazárlat állandóan fenn lesz tartva, különösen a magassági növés haladó korában.

A vigályítás fogantatásánál elfogultságból igen sokan abba a hibába esnek, hogy csakis a vékony törzset szabad kivenni, míg ellenben a vastagabb, erőteljesebb, hogy úgy mondjam, az uralkodó törzset semmi szín alatt, pedig dehogy is nem szabad! sőt ellenkezőleg igen gyakran éppen azért kell ő kelmét kivenni,

TÁRCZA.

András bácsi.

A Magas és Alacsony-Tátra közt elterülő vidéken ezeltől két évtizeddel híres vadászként emlegették F . . . Andrást. A bámulat és tisztelet előre haladott korához mérten a „bácsi“ jelzővel ruházta fel és mint „András bácsi“-t széles körben, a legelőkelőbb vadász társaságokban is előnyösen ismerték.

Mint erdőaltiszt már hivatásából kifolyólag vadász kellett hogy legyen s az is volt, de még milyen! — Sajnos, hogy nagyon szófukar volt az öreg ur, így csak kis része jutott köztudomásra átélte kalandjainak, mert vadász kirándulásain gyűlölte — mint az ördög a szentelt vizet — a vadásztársakat. De minek is lett volna szüksége társra, mikor senki nálánál jobban nem ismerte az égbetörő bércek járatait, merre még a biztos lábu zerge is tul óvatosan halad. Igaz, hogy

e bércek ölen született s alig cseperedett föl, még mint gyermek fegyverrel kezében kalandozta be a vidéket s történetünk idejéig sok zerge, őz, medve, hiúz, farkas, róka, sas, siket- és nyirfajd — nyulat, foglyot, császármadarat nem is emlitek — dermedt meg biztos kezétől.

Egész mondakör járja, tetteit regélve, de most nincs szándékom, de nincs is időm, terem felsorolni ezeket, hanem elmondom vadászéletének legborzasztóbb esetét, mint a hogy azt hallottam:

Nem tudni hány medvét lőtt már, mikor egy karácsony előtti nap, azzal a szándékkal, hogy a karácsonyfa lopást, megakadályozza, kiment a védkerületébe. — Egész nap kint bolyongott s épp hazafelé indult, vállán egy tapsi fülessel, midőn egy kidolgozott vágás széléhez érve, halk nesz ütötte meg fülét. Oda pillant a zaj irányára s daczára a tájra borult homálynak, éles szeme rögtön felfedezte a zaj okozóját: a medvét. — Erősen fejlett, korosabb példány volt és úgy 80 lépés távolságban, lassan czammogott a vágást felváltó régi

hogy a körülötte álló, nálánál valamivel gyengébb, de sugár termetre sokkal jobb egyedeiket tőle megszabadítsuk. Ezek a — bár erőteljes és hatalmasan uralkodó — törzsek, ha különben egészségi és értékosztályozási szempontból a mértéket meg nem ütjük, épp úgy kiszedendők, mint azok a többiek, melyeknek fenntartása nem kívánatos, mert a körülöttük állók gyorsabb fejlődése által a korona zárlat rövid idő múlva úgy is kiegészítődik és egy hatalmas, de különben kifogás alá eső egyed helyett kapunk néha idő múltán 3—4 nálánál sokkal különb törzset. Ez olyan áltatánosan ismert tapasztalati tény, melyet letagadni nem lehet.

Az erős áterdölés vagy vigályítás ott alkalmazandó, a hol a talajt védelmező utónövédeket óhajtunk létesíteni, mint például kőgorgetegeknél, meredek, kavicsos talajon, hol az ertés nagyon költséges és fáradságos a nélkül, hogy biztos és sikeres eredményre számíthatnánk. Ilyen esetben vigályos, vagy rendszeren fohozatos felújító vágást szoktunk alkalmazni.

A vigályítás gyakori ismétlésének szükségességét könnyű belátni, mert mentül nagyobb mérvű és mentül erőteljesebb annak behatása az állab növekvésére, annál inkább és gyakrabban fordul elő szükségessége is, hogy ez

által az állab egyedei között folyt létért való küzdelmet szabályozzuk és mérsékeljük.

Mentül gyengébb vagy mérsékeltebb volt a legutóbbi vigályítás, mentül erőteljesebb a talaj és mentül gyorsabb növésű az uralkodó állab faneme, annál gyakrabban és erőteljesebben kell a vigályítást fogatosítani.

Ez az időköz adott viszonyok szerint 5—10 év lehet, azonban mindenkéül föltt szem előtt tartandó, hogy a vigályításnak célja nem csak az állab gyengébb törzsének kiszedésére szorítkozik, hanem főleg és kiválóan az uralkodó törzseknek fölszabadítása által az állabot mintegy erőteljesebb és gyorsabb növekvésre ösztönözni és folytonosságának fentartását, a mennyire csak lehet, segíteni.

Azt hiszem, hogy a felsoroltakban sikerült a tisztelt olvasóközönségnek a vigályítás céljára, lényegére, annak különböző fokozataira és hasznára nézve kellő tájékozást nyujtanom, arra nézve pedig, hogy mikor és miként történjék a vigályítás, az, ki ezt a cikksorozatot figyelemmel végig olvasta, utasításra nem szorul.

Mint általános elismert dolgokra, még a következőkre kívánom a tisztelt olvasót figyelmeztetni:

A vigályítás mint a rendszeres erdőüzemnek nélkülözhetlen segédje, az állab fejlődésé-

széltörés kiforgatott tövei felé. — András bácsi rögtön kész volt magával: a nyulat eldobni, fegyverét elővenni és ott helyből egy golyót röpiteni, pillanat műve volt. A lövés hangjával a bércek viszhangja játszott még, de a füstöt egy hirtelen támadt helyi szél elkapta és látni lehetett, hogy a mackó sebet kapott, mert felállt s mint egy orsó gyorsan körbe fordult és lendületben lévő első jobb lábával, rémesztő bődüléssel egy tuskónak csapott, mely csak úgy hányta forgácsait karmai alatt, aztán elesett a száraz szederindák és fűzikék közzé.

András bácsi jó mivű elöltöltő Kirner puskája kilőtt csövét újból megtölté és egy darabig lőállásban maradt, majd lassan, óvatosan elindult a tuskó felé. Folyton hegyezte füleit, de semmit sem hallott, pedig már majdnem elérte a tuskót, melyet egy kifordult fenyő gyökerei elálltak. Itt megállt, egy darabig figyelt jobbra-balra; végre egy követ véve kezébe és a tuskó irányába hajítá, de a medve csak nem jelentkezett. Egy párszor megismételve e felriasztási módot, anélkül,

hogy eredménye lenne, végre is megkerülte a kidült fatörzset s így szabad kilátást és utat nyert a tuskó felé, de a medve nem volt ott, csak egy tócsa vér jelezte helyét s a bozótban egy szélesen tört rés a menekülés útját.

Ez alatt rohamosan esteledni kezdett s elég bosszúságára a nyomozást más napra kellett halasztani, pedig már majdnem hajlandó lett volna azt még a sötétben megtenni, ha nem győz a vadász forró vágya föltt a józan emberi ész.

Másnap alig pitymallott, már utban volt két fagó kisérétében, kiknek egyuttal ki akarta jelölni a tűzifa termelés helyét. A tett színhelyére érve, mindent úgy talált, a hogy tegnap hagyta; de a vér minőségéből, a mit tegnap csak gyanított, most biztosan megállapította, hogy a sebesülés halálos.

A vérnyom a széltörésen keresztül, helyenkint kisebb fagyott vértócsákkal, hol a vad megpihent, egy vizmosta lejtő szélén álló szikla csoporthoz vezetett, hol egy szűk nyílásu üreg szájában vészett el. András

nek szükséges tényezője, a mily lényeges magára a kivitelre nézve, épp annyira kényes. A vigályítás minden esetben, még gyakorlott munkások mellett is felügyelendő, ilyenek hiányában a felügyelet gyakorlott felügyelők igénybe vételével fokozandó. Korosabb állatokban a kiveendő törzsek bélyegző baltával a tuskón mellmagasságban megbélyegezendők; a nem bélyegzett törzsek kivágása szigorú büntetéssel toroltassék meg. Szóval a kivitel kellő elméleti, de főleg és mindennek fölött gyakorlati tájékozottság mellett semminemű nehézséggel nem jár.

Vén praktikus.

Lélekemelő és lelket leverő dolgok.

A munkás embernek, legyen munkaköre bármily csekély, a munkához való kedve különféle külbefolyásoktól függ s azok szerint vagy fokozódik, vagy pedig lelohad. A legcsekélyebb segítség, sőt egy-egy biztató szó képes arra, hogy a már-már lankadó erőket felfrissítse, testünknek, szellemünknek új rugékonyságot kölcsönözzön, míg ellenben a törekvésünk iránt mutató rossz indulat, munkánk gáncsolása vagy gunyolása, törekvésünk lenézése leverőleg hat kedélyünkre s nagy lelki erővel kell bírunk, hogy ezt a rossz behatást ellensúlyozni bírjuk.

Három és egy negyed éve mult már, hogy a komoly munkálkodás, a tettek mezejére léptünk abból a célból, hogy egy addig szinte teljesen ismeretlen

s ott, a hol ismeretes, az embertársak által lenézett semmibe sem vett, vagy éppen gyűlölt testületet az ismeretlenség homályából kiemeljük, öntudatra ébresszük, a nagy társadalom figyelmét reá irányítsuk s ennek tiszteletét, becslését részére kivívjuk. Tettük ezt az által, hogy eme testület részére egy szak- és társadalmi lapot indítottunk meg s szerkesztjük azt Isten és egyes ügybuzgó hiveink jóvoltából mind a mai napig.

Nehéz volt a feladat, melyet magunk elé tűztünk; sokkal nehezebb, mintsem sokan hiszik. — Lapunk tisztelt olvasói, kik majdnem kizárólag erdész és vadász emberek, nagyon jól tudják saját tapasztalásukból, hogy milyen nehéz dolog a magas hóval elborított erdőn vagy mezőn utat törni, vagy hogy közönségesen fejezzük ki magunkat, a kezdet nehézségeivel megküzdeni. Nos, mi vállalkoztunk erre a szerepre, bár előre láttuk utunkban nem csak a nagy havat, hanem hófuvatagokat, sőt valóságos hógörgetegeket is.

Sok volt az, a mivel meg kellett küzdenünk. Nem egy, de száz akadály gördült elénk s fenyegetett eredményeink romba döntésével.

Az első és legnagyobb akadály az volt, hogy úgy szellemi, mint anyagi téren tisztán a saját gyöngeségünkre voltunk utalva; az, hogy a kettő közül akármely téren is megfelelő támogatásban fogunk részesülni, nagyon kétséges volt és az eredmény meg is mutatta, hogy kétségeink nem voltak hiába valók. A másik nagy akadály az volt, hogy csak kevés volt azok száma, kiket összműködésre meghívhattunk, mert a testület egyesei, azok lakhelyei ismeretlenek voltak előttünk s abban, hogy ezek megismerésében a többségek segítségünkre lesznek, vajmi keveset bízhattunk, hiszen sok helyütt ezek még ma is, midőn

bácsi jól ismerhette e menedéket, mert habozás nélkül hozzá látott a további művelethez. Táskájából kivett egy összecsomózott, ujjnyi vastag, igen erős kötelet, kibontá és karabélyánál fogva övéhez akasztá; aztán egy kis lámpást, melyet meggyújtva, fegyverére függeszté és világánál bebújt az üregbe. Egy darabig hason csuszva haladt, aztán megállt és fegyverét előre nyújtva igyekezett bevilágítani az ürt, nem-e látná zsákmányát és valóban egy kissé jobban erőltetve szemeit, megpillantá azt összekuporodva, de hogy él-e, azt nem vehette ki. Hogy meggyőződék, elővonta övéből pisztolyát s a medve irányába elsüté. A durranást tompán verte vissza a szűk üreg, de a medve nem mozdult, így hát bizonyosra vehette, hogy az kimult. Közelebb kuszott, majd fölállt, mert itt az üreg már ezt megengedte és megbögdöste fegyverével, majd megtapintá kezével zsákmányát, azt merevnek találta; minden további félelem nélkül tette egyik sarokba tehát lámpáját és fegyverét s a maga után vont kötelet kikapcsolta övéből és nagy ügygyel-bajjal kötözni

kezdte vele a medvét. Munkájával majdnem készek van, de im, mi ez?! . . a medve megmozdul s mielőtt még ideje volna gondolkozni, maga is földre zuhan, ledöntve fegyverét, mely a lámpásra esik, azt összetöri s kioltja és hangos durranással elsül. . . .

— Huzzad testvér! Az ur nagy bajban lehet — szól egyik tót a másikhoz és mindkettőnek csak úgy gyöngyözik a veriték máskor sápadt, most kigyult arcán. A kötel erősen feszül, majdhogy elszakad s az üregből erős kiabálás hallik. Midőn gyengülő erővel segítség után néznek, az egyiknek villámgyorsan járja át agyát egy közeli tuskónak erre kínálózkodó előnye, gyorsan átfogják tehát a tuskót a kötéllal, a végén levő hurokba pedig egyikök fahengerítő karóját dugják és annál fogva, mint emeltyűvel kézzel-vállal vonják a kötelet, mely most már sokkal könnyebben haladt.

A lázas munkában mindenről megfeledkeznek, még arról is, hogy a kötelnek másik vége is lehet; csak akkor jöttek erre a tudatra, midőn mindketten

pedig eddigi munkálkodásunkból meggyőződhetek arról, hogy tisztán nemes czélok elérésében fáradozunk, akadályokat igyekeznek elénk gördíteni.

Isten és egyes buzgó és kitartó barátaink segítségével részben sikerült ezeket az akadályokat leküzdenünk, de csak részben!

A milyen örvendetes tény ez, annyival elszomorítóbb az anyagi rész, mert itt nemhogy javulást, de mentül tovább, annál nagyobb hanyatlást tapasztalunk. Eddig minden év meghozta a maga pár száz forintnyi hátralékát s az így elveszett előfizetési pénzek ma már az ezer forintot is meghaladják. Hányan voltak, kik nem heteken vagy hónapokon, de éveken át fogadták el lapunkat, midőn pedig fizettségre került volna a sor, fűgét mutattak, de ez még csak hagyján, az ilyenekről legföllebb azt kell feltételeznünk, hogy mint a nagy világban járatlan, attól távol élő emberek vissza maradtak a kor szellemétől s nem tudták, mit cselekesznek, de mit mondjunk az olyanról, a ki egyszerűen azt jelenti ki, hogy ha lapunkat ingyen fogjuk neki küldeni, úgy szívesen lesz annak pártolója (?) a jövőben is!

Vajjon meggondolta-e az illető, hogy mit kíván és mi lenne a vége annak, ha többi szaktársai is az övéhez hasonlatos módon gondolkodnának? Tudja-e az az ur, hogy nekünk a nyomdai költségekre ezer forintnál, postadíjakra négyszáz és adóra száz forintnál többet kell évenként kiadnunk, egyéb különféle kiadásokat — melyek szinte nem csekély összegek — nem is számítva? E mellett lapunk szerkesztésének s az azzal összekötött egyéb munkáknak naponként átlag öt órát kell szentelnünk a nélkül, hogy ennek csak a türehető anyagi hasznát is látnók, mert hiszen a mi csekély jutalma lett volna eddigi fárado-

zásunknak, az ott maradt egyes megfutamodottak zsebében. Pedig hát „méltó a munkás az ő bérére!” Mi tehát az elősoroltakat mind csak azért tegyük, hogy az illető barátunknak legyen egy darab papírja, melybe a szalonnáját takarhassa, mert hogy olvasni nem szokott, az már kívánságából is nyilvánvaló.

Igen, küldtünk mi és küldünk ma is ingyen lapot egyes szegény sorsu szaktársainknak az ő kérelmükre, de az egészen más hangon volt előadva s minden során meglátszott, hogy nem a nemakarás vagy rossz indulat, hanem csak a szegénység az, mely őket a közös küzdelemben való részvételtől visszatartja, de szívükben azért a ielkesedés tüzének lángja lobog.

Ilyen leverő tapasztalás mellett milyen jól esik az, midőn látjuk, hogy itt egy uradalmi főerdőőr, amott egy kincstári erdőlegény csapatszámra toborozza a hiveket zászlónk alá! Neveket nem akarunk említeni, mert az egyiket megszegényíteni, a másik kettőnek ki nyilatkoztatott szerénységét sérteni nem akarjuk, de lélekemelő ránk nézve az, hogy ilyen derék, lelkes barátai is akadnak ügyünknek s ez a tudat megedzi már-már lankadni kezdett tettvágyunkat s munkaerőnket.

Vajha ezeknek a derék ifjoknak minél több követője akadna, akkor bizton elmondhatnók:

Felvirrad még valaha,

Nem lesz mindig éjszaka!

A szerkesztő.

LEVELEZÉS.

Malomháza, 1897. december 20.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Igen szomorú dolog, hogy kedves lapunkban azt kell olvasnunk, hogy hazánk 25 ezer erdő altisztje közül

hatalmasan vágódtak végig a földön. Az esés okozta ütődés és kisebb-nagyobb zuzódás s karczolások fájdalmát semmibe véve, becsülésökre méltó gyorsasággal talpra ugrottak s az üreg szája felé néztek, de jajj mit láttak ott? ! . . . egy vértől csöppögő nagy barna tömeget: a kimult medvét és szegény urukat összetört tagokkal, horpadt mellel és zuzott fejjel. . . . Még élt. Kinyíltak szemei, ajkai pedig gyenge hangzavart ejtettek, végre ez is megszűnt és megszűnt vele András bácsi szíve is dobogni.

Ezen fővonásaiban megtörtént esetet még csak azzal egészítem ki, hogy szomorú véget ért hősünk az üregbe menetel előtt úgy egyezett meg embereivel, hogy ha a medvét dermedten találja, a kötélnek fogva ki fogják húzni s ő majd hátulról igazgatni, sőt ha kell tolni is fogja; ha pedig a medve még élne s a vele való elbánás a szűk helyen végzetesnek mutatkoznék, akkor őt a kötélnek huzva menekülésében fogják segíteni. Az első esetben a kötélnek bizonyos számú erős megrántása, a második esetben kiáltás vagy

kétszeri lövés lesz a jel. — Szegény öreg, nem hiába nem szerette vadászatain a társakat, mert ez lett veszte: a kötél valahogy lábára csavarodott és mozgás közben lehet, hogy a megállapított számban azt megrántotta; de a legnagyobb bajt elsült fegyvere és kiabálása okozta.

Istvánfi.

ADOMÁK.

Szomorú, de igaz.

Orvos: . . . tehát vegyen az orvosságból egy evőkanállal, de csak éh gyomorral.

Diurnista: De doktor ur, akkor egész nap orvosságot kellene innom.

Feltétel.

Atya: Jól van, doktor ur, hát odaadom önnek a leányomat, de azt megmondom, hogy most semmit sem kap. Halálom után minden a maguké lesz.

Kérő: Beleegyezem, de kikötöm, hogy én leszek a házi orvosa.

alig pár százan járatták az „Erdészeti Ujság“-ot. — Szomorubb ennél az, hogy a lapot szellemileg még mindig kevesen támogatják érdemlegesen, így valóban csoda, hogy maga a t. szerkesztőség a súlyos munka alatt össze nem roskad s a lap szerkesztését nem hagyja abba. Én mint rövid idő óta olvasója bátran elmondhatom, hogy e kis szaklapunk támogatása által elérhetjük célunkat, mely felé törekvésünk irányul. Tudjuk jól, hogy helyzetünk nem kielégítő, ismerjük jól bajainkat, elpanaszoljuk azokat gyakran, de meghallgatásra soha sem találunk, mert vagy illetéktelen helyen panaszkodunk, vagy ha illetékes helyen adjuk elő panaszainkat, azok rendesen elutasítatnak azért, mert egy-két erdészeti altiszt szomorú sorsa köz figyelmet és sajnálatot nem érdemel. Egészen más az, ha együtt panaszkodunk, ha nem hallgatja meg más, legalább meghallgatjuk mi magunk, az érdekeltek s ebből meritünk tanulságot. miként kell jövőben eljárunk. Tekát tisztán látjuk azt, hogy csakis e kis szaklapunk az, mely meghallgat minket, de e mellett a nyilvánosság elé is tárja akaratunkat.

E kis szaklapunkra nagy szükségünk van és szükségünk leend a jövőben. Mindegyikünk képzelje e kis ujságot fényoszlopnak, mely után haladva biztos célhoz érünk, azért tartsuk szem előtt, figyeljünk a közöltekre és közöljük benne gondolatainkat. Mit érhetünk el e kis ujság nélkül, ha nélküle nem tudjuk akarataink egymás előtt kitárni? Hiába csatározunk, ha vezérünk nincsen, pedig vezért kell tartanunk, hogy vezetése, — biztos vezetése mellett győzhessünk.

Tehát ne legyünk egykedvűek, ne maradjunk hátra, ne hagyjuk esetleg megszüntetni az „Erdészeti Ujság“-ot, hanem friss erővel fogjunk hozzá és támogassuk teljes erőnkől anyagilag úgy, mint szellemileg tehetségünk szerint. Buzdítsuk érdeklődésre azokat a barátainkat is, a kik eddig kevésbé méltatták e szaklapot s azokat is, kik esetleg tudomással sem bírnak létezéséről.

Élénken hozzá kell fognunk, hogy az új esztendőben minél nagyobb sikert mutassunk fel. Az ég koronazza munkálkodásunkat!

Pilnik András.

Várgede. 1898. január 13.

Tekintetes szerkesztő úr!

Nem mulaszthatom el, hogy bár csak röviden is ne értesítem arról a borzasztó szerencsétlenségről, mely f. hó 11-én este $\frac{3}{4}$ 12 órakor a miskolcz—füleki vasútvonalon történt. A Miskolcz felől jövő tehervonat ugyanis, mely a feledi állomásról körülbelül tizenkettőfél órakor indult ki s az 1122. és 1126. számú mozdonyok segítségével haladt Fülek felé, midőn Várgedet elhagyta, Várgede és Balogfalva közt a nyílt pályán bele ütközött s vele szemközt jövő 1119. számú

tehervonatba oly erővel, hogy a mozdonyok az ég felé meredtek s hogy az utánok kapcsolt mintegy 6—6 kocsni egymásra torlódott s darabokra zúzódott. — A mozdonyvezetők még szerencsésen le tudtak ugrani, csupán egy maradt fönt s ezt a hátuljára fektetett mozdony fölemelte oly szerencsésen, hogy semmi baja sem történt, a három fűtő azonban menthetlenül oda veszett. Ezek közül is egy megkísérelte a leugrást, de már késő volt, mert az összeütközés ugrás közt érte s derekán kapva összezuza.

Hallomás szerint a szerencsétlenül járt áldozatok mind családos emberek voltak s az egyik 6, a másik 7 árvát hagyott hátra.

A szerencsétlenség okozója állítólag a balogfalvi állomás felvigyázója, ki az egyik vonatot kibocsátotta, mielőtt a másik befutott volna s így lett, hogy az összeütközés ettől az állomástól alig egy kilométernyire megtörtént. A gondatlansággal vádolt felvigyázót már le is tartóztatták.

Keresztély Ferencz,
jár. erdőőr.

Vadászati ügyek.

Vaiszló, 1897. október 30-án.

Tekintetes szerkesztő úr!

A m. kir. közalapítványi vaiszlói uradalmi erdők „Cser“ nevű erdőrésében október 28- és 29-én nagy hajtóvadászatok folytak le, melyek nem annyiban eredményükben, mint inkább tanulságos voltuknál fogva figyelemre méltók.

A vadászat 28-án reggel 8 órakor vette kezdetét s délig csupán csak szarvasra és rókára volt szabad löni, ezek azonban nem kerültek puska cső elé, de egyéb vad, mint nyul, nyest, fácán és szalonka szép számba jelentkezett s egész büszkén vonult el a látukra meg nem mozduló puskák csövei előtt. Látva, hogy ily módon mi eredmény sem lesz, délben elhátározta a vadásztársaság a már egyszer meghajtott területet újból megvadászni s a vadászatnak este 6 órakor történt befejezésénél 2 nyul, 3 fácán, 1 róka volt teritéken. Hová lett hát a sok vad? bizonyosan rossz volt a hajtás.

Másnap, azaz 29-én reggel 7 órakor ugyanabban az erdőrészben újból megkezdődött a működés, de hogy a hajtás jobban sikerüljön, a jelen volt három erdőőrnek büntetésből be kellett állni a hajtók közé s ott bujkálni a természetes uton fölújított, sűrűn benőtt tüskés-bokros területen s egész estig kiabálni, a torkuk szinte bedagadt, hogy így a vadász urak meggyőződést szerezhessenek maguknak munkájuk helyes végzéséről. Estefelé szegényeken a ruhájuknak már csak rongyai fityegtek, de hát vigasztalódtak azzal, hiszen a vadászurak majd jól megfizetik fáradságukat. No meg is fizették.

Az egyik erdőőr, legöregebb társai között, ott bujkált a hajtók között a bal szárnyon, miután azonban annak dacára, hogy torkaszakadtából kiabált, a bal szárnyon álló egy főszolgabíró urra vad csak nem akart jönni s puskáját az egész hajtás alatt el nem süthette, ráförmedt a szegény erdőőrrre, számárnak és vén disznónok titulálta s pofonütéssel fenyegette, a miért ez panaszra ment előljáró erdészéhez s ez panaszát meg is hallgatta, de a főszolgabíró urnak arra az állítására, hogy hajtás közben pipázott (pedig nem is dohányos) ettől is dorgálást kapott.

Sajnálkoztunk szegény társunk fölött, mondogatva egymásnak, hogy ime ki van fizetve a rongyos nadrágok ára.

A vadászat befejezte után a vadászat bérlője 10 forintot adott az erdőőröknek a két napi lőtás-futásért, no meg azért, hogy vadjait éven át óvták s talán kártérítésül azért a puskaporért, melyet a ragadozókra elpuffogtattak; természetes, hogy ebben volt az elronyolódott kabát és nadrág ára is.

A kapott jutalmat — miután abból 1 frtot a vadász urak egészségére elpozarasztunk — becsületesen megosztottuk. Ilyen megtiszteltetésben különben nem most részesülünk először mi szegény közalapítványi erdőőrök.

Az egész vadászat eredménye volt 5 nyul, 8 fázán, 1 szalonka és 1 róka. — Üdvözléssel

Györfy Illés,
közalap. erdőőr.

Különfélék.

Eljegyzés. Csizmás Péter glogováci II. oszt. m. kir. erdőlegény eljegyezte hitvestársul Krucsán Illés pécskai m. kir. főerdőőr kedves leányát, Emiliát. A boldog ifju pár esküvője folyó hó 23-an lesz. Szívünk-ből kívánjuk, hogy a sors a fiatal házasság útját egész életükön át a zavartalan öröm, boldogság és megelégedés rózsáival hintse be!

Névváltoztatás. Atzberger Imre, főerdőőr a szászsebesi m. kir. erdőhivatalnál belügyminiszteri engedéllyel vezetéknevét Rákóczi-ra változtatta át.

Teljes napfogyatkozás. Január 22-én érdekes és ritka cseménye lesz az égnek: a nap teljesen elsötétül a hold árnyékától. A föld bolygója nagyon közel jár akkor hozzánk, azért nagyobbak látszik, mint a nap, a mely tehát a legszélső koronájáig elmerül a hold árnyékában. — Sajnos, hogy a természeti tüneményt mi európaiak nem láthatjuk, ha csak Afrikába, Indiába, Mongolországba, vagy a Mandzsé-földre nem utazunk, mert e helyeken figyelhető meg a teljes napfogyatkozás. Nekünk csak kis részlete marad meg. Budapesten például a napnak negyedrészt látjuk elsötétetni nyolcadfél órakor reggel.

Ujesztendő Kiánban. Az idén január 22-ikére esik a kinaiai újévnapja. Ezen a napon azonban véletlenül

napfogyatkozás lesz, a mi a copfosok szerint nagy szerencsétlenség. mert Kina rettegett heraldikus állata, a sárkány, ilyenkor ádáz harcot vi a napistennel, a kitől el akarja ragadni aranyos fénygolyóját, hogy azzal a földet izekre zuzza szét. A mandarínok, a kik igen jól ösmerik a kapzsi, rőtszörű barbárok (a németek) Kinára sóvárgó terveit, a napfogyatkozásban rossz óment látnak. a mely a mennyei birodalom további bajait jelenti. Talán nem tévednek ezuttal . . .

A kolbász millenniuma. Valamelyik német lapban egy lelkiismeretes kuriózum-buvár arra figyelmeztet, hogy 1897-ben az emberiség megfeledkezett a kegyelet egy aktusáról, a mennyiben elmulasztotté megülni — a kolbász ezeréves jubeliumát. Mert ezer éve annak, hogy 897-ben Krisztus születése után a kolbászt először készítettek el olyan formában, a minőben ma. Igaz ugyan, hogy már a régi görögök előtt sem volt ismeretlen a kolbász fogalma, de akkor még egészen másképp készítették, más volt a forma, más az összetétel, úgy, hogy a Homérosz említette, zsirral és vérrel töltött kecskegyomor éppenséggel nem nevezhető kolbásznak. A régi rómaiak is ösmertek valamit, a mit sok jóakarattal kolbásznak lehetne nevezni, t. i. a Lucanus által készített, vagdalt husból, nyelvből, magjafosztott cseresnyéből, borsból és még egész csomó más fűszerből álló, fatokba szorított vegyületekből. Jött a középkor, a mikor még nem disznóhusból, hanem különféle húsajtából készült a kolbász, később, úgy 1500 körül divatba jött a fahéjjal, sáfránnal, utóbb tejjel, borjuhussal, sőt pézsmával kevert és fűszerezett kolbász. Csak a mult században lendült oly nagyot a kolbászipar és azóta világhírű a göttingai, nürnbergi, augsburgi, góthai, debreczeni, bécsi és frankfurti kolbász.

Ez is szerelem. Miskolczi különös szerelmi tragédia hírét küldik. Pócz Pál fiatal kőműves halálosan beleszeretett egy csinos fiatal leányba, Potenka Mariba. A leány is szerette, de szülői semmiképpen sem akarták hozzáadni kedveséhez. Az e fölötti bubánat annyira elkeserítette a legényt, hogy tegnap heves jelenet után rárontott a leányra és fojtogatni kezdte. Potenka segítségért kiáltott, a legény pedig, mikor meghallotta a szomszéd szobából közeledők lépteit, hirtelen leharapta kedvese orrát. Ezután késével szíven szurta magát, úgy, hogy még ott a helyszínén meghalt.

Az átok foganatja. Bácsfalu brassó megyei községben ezelőtt néhány héttel Kis Mihály odavaló gazdától elloptak egy bugyellárist 320 forinttal. A gazda följelentette a dolgot a csendőröknek, majd pedig a falubeliek füle hallattára szörnyű átkokat szórt a tolvaj fejére. Az átkokat, úgy látszik, maga a tolvaj is hallotta és szörnyen megijedt, hogy beteljesülnek rajta. Néhány nap mulva már visszakarta a gazda a bugyellárist, de csak 100 forint volt benne, meg egy névtelen levél, melyben a tolvaj égre-földre igéri, hogy esztendőre vagy kettőre megküldi a többi pénzt is, csak ne átkozza őt tovább Kis Mihály gazda.

A Niagarán épült új hid szilárdsági próbáját ejtettek meg nem rég és ez kielégítő eredménnyel végződött. Az előírás szerint a hidnak oly ellentálló képességgel kell bírnia, hogy négyszöglabankint 10.000 font mozgótömeget kellett kibírnia és az áthajlásnak nem volt szabad nagyobb lennie $4\frac{1}{2}$ hüvelyknél. A próbánál azonban úgy intézkedtek, hogy a hid négyszöglabankint ne legyen 7000 fontnál nagyobb súlyal megterhelve. E nagy súly vasuti vonatokból állott, melyek a kanadai oldalról az Egyesült-Államok irányában haladva, többször megállottak, hogy méréseket lehessen eszközölni. A vasnti vonatok több tízkerekű Consolidation nevű lokomotívokból állottak, a megfelelő tenderekkel és rendes 60.000 fontot kitevő szénrakományon kívül a teher növelése céljából még tul is voltak terhelve.

Páris karácsonyi fogyasztása. Egy statisztikában dolgozó riporter a párisi központi vásárcsarnokokban kitudakolta, mennyit fogyasztott a szajnaparti világváros a karácsonyi hét alatt. Csúpan osztrigából elkelt 2,446.300 darab. — Vadból meg pláne eladódott 114.000 pacsirta, 18.000 fürj, 6100 vadkacsa, 1900 őz, 13.000 fácán, 32.000 fenyvesmadár, 53.000 nyul, 102.000 fogoly, 6900 gyöngytyuk, 32 vaddisznó és 27.000 tengeri nyul. — Házi szárnyasból: 67.000 tyuk, 11.000 kacsa, 16.000 lud, 82.000 pulyka és 177.000 galamb fogyott el. Szarvasgombás és egyéb pástétom mintegy 7500 kilogramm kelt el, aztán sok-sok ezernyi láda déli gyümölcs, alma, körte, szilva; délvidékről érkező virág több mint 100.000 frank értéknek felelt meg a csarnokokban, a kereskedők alkalmasint hatszoros áron adtak tul rajta. Czukorkáért, bonbonért másfél millió franknyi csekélységet adtak ki az emberek. A karácsony előtt való napokban az ösmertebb czukrászboltok napi átlagos bevétele 15—20.000 frank volt, Marquis pedig, a párisi Kugler 27.000 frankot söpört be.

Égszakadás — földindulás. Newyorból érkező hír szerint a napokban Fort Smith-ben forgószél dühöngött, mely éjjél tájban kezdődött s a város nagy részét elpusztította. A vihar ezután nyugat felé húzódott és Little Rock-ban számos épületet lerombolt; hasonló károkat okozott Alma városban is. Forth Smith-ben több helyen tűz ütött ki. Almában s a Forth-Smith és Alma közti területen több ember áldozatul esett a zivatarnak. — Ambina-sziget fővárosát a földrengés teljesen lerombolta. Nyolczvan ember meghalt, kétszáz pedig megsérült. A helyőrség és az ott állomásozó hadihajó tisztjeit nem érte baj.

Kilenczezerhatszáz forintos zsebmetszés. A budapesti pályaudvarokon mindig tartózkodik néhány ügyes detektiv, mégis gyakran megtörténik, hogy a vidékről jött utasokat kifosztják a zsebmetszők. Így járt Dajbokat Gerő szarvasi vagyonos kereskedő is, a ki f. hó 12-én érkezett a keleti pályaudvarra. Pénztárczája belső kabátja zsebében volt, téli kabátját pedig begombolta, a mikor leszállt a vonatról. A kijárónál két uruhás ember ütközött össze vele.

— Pardon. Ezer bocsánat — mondták az ismeretlenek.

— Kérem, uem tesz semmit, felelte a kereskedő.

Egy perccel később észrevette, hogy télikabátja nincs többé begombolva s hogy kilenczezerhatszáz frttal terhelt tárczája eltűnt. Az a gyanuja, hogy az udvarias ismeretlenek a tolvajok. A rendőrség keresi őket.

Szerkesztői üzenetek.

DAMÓ JÓZSEF urnak Petrillán. Az erdőőri szakvizsga letételéhez három évi gyakorlat hiteles bizonyítványokkal igazolandó. Az elméleti részt teljesen elsajátíthatja a Bedő-féle „Erdőőr” című tankönyvből, melyet „Országos Erdészeti Egyesület”-nél (Budapest, V., Alkotmány-utca 10. szám), de bármely könyvkereskedő útján is megszerezhet; a könyv ára 3 frt. A vizsgát mindenütt leteheti, hol ez minden év október havában tartva lesz; az illető városokról, a vizsga határnapjáról, valamint a folyamodvány kellékeiről annak idején lapunkból minden évben értesülhet. Azt, hogy a nyert bizonyítvány alapján mindjárt kinevezik-e, nem tudhatjuk, de alig hisszük, mert ez leginkább a jó szerencsétől függ; sokan éveken át is várakoznak, míg álláshoz jutnak.

OROSZ FERENCZ urnak Kis-Koh. Az „Erdőőr” román nyelvű kiadását ugyanott szerezhethi meg, a mely helyet előbbi üzenetünkben megjelöltünk.

GYÓRFFY ILLÉS urnak Vaiszló. Az érdekes vadászat leírását sajnos tévedés folytán csak most hozhatjuk. P. J. kartársának lakása Véménd, Baranya megye.

DOBOS GYULA urnak Szerencsfalva. Az „Erdőőr” tankönyvre vonatkozó felvilágosítást föntebbi megtalálja.

MAKKY GYULA urnak Diószeg-Ujhely. Arra a dolgozatra nem emlékezünk; bizonyosan a postán tévelyedett el. Kérjük újból beküldeni.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

100 korona jutalmat adok annak, ki nekem egy jobb erdőőri, vagy más altiszt (erdészeti) állást szerez. — Szives ajánlatok SZTRELECZ GYÖRGYHÖZ MALAKÓRA, u. p. Zólyom-Radvány intézendők.

Dr. LENDL ADOLF
praeparatoriuma,
Budapest, II., Donati utca 7. szám
vesz kitömés céljából
frissen lőtt vadakat, különösen uhukat, nagy sasokat, nagy medvét (egyet vagy kettőt), nagy hiuzokat, medvebocsot, nyusztot, nyestet, vidrát, borzot, vadmacskát.

Az állatok nyuzatlanul postán vagy vasuton gyorsárúként küldendők be.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

➔ legujabb árjegyzéke. ➔

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk urolag megbizatott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

➔ Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni ➔

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállító
A földmivelés m. kir. Ministerium szállító.

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.